

Literāri radošais žurnāls

LITERĀRĀ AUSS

2024

marts

SATURS

Sveicināti jauna pavasara gaidās!.....	2. lpp
Saulainais lodziņš. Marts.....	3. lpp
Leģenda par trīs māsām. Johannes Karls Augusts Musaus.....	3. lpp
Vai indiāņi svin arī Lieldienas?	10. lpp
Kā mazais indiāņu zēns ieguva savu vārdu (no irokēzu cilts nostāstiem “Nostāsti, kurus Irokēzi teic` saviem bērniem”).....	13. lpp
Nepaej garām! Imalda Vuda.....	15. lpp
Nakts taksometrs. Imalda Vuda.....	24. lpp
Silvers. Imalda Vuda.....	30. lpp

Sveicināti jauna pavasara gaidās!

Marts ir pavasara pirmais mēnesis. Saule pakāpusies nedaudz augstāk un dienas jau kļuvušas garākas, zīlīte zvana savu pavasara dziesmu. Arī mums siltāk un cerīgāk. Tad nu šādā noskaņojumā iznācis “Literārās Auss” marta numurs. Kā katru mēnesi šeit Jūs sagaidīs oriģināldarbu turpinājumi, leģenda (tulkojums no angļu valodas) un ceļojums kultūras “takās”.

Vēlot gaišu un radošu noskaņojumu

Jūsu “Literārā Auss”

SAULAINAIS LODZIŅŠ

Imalda Vuda

(No cikla “Gadalaiku Miniatūras”)

Šorīt Marts pamodās neierasti agri, jo tam likās, ka pilsētā jānotiek kam neparastam. Kaut kas kutināja deguna galiņu un Marts, būdams vēl mazajā, baltajā kreklīnā, uzrāpās uz palodzes un pasmaidīja savu gaišo smaidu. Agrīnās rīta stundas gājēji uzreiz pamanīja šo neparasto logu, kurā zeltaini ievizējās pirmie rīta saules stari. Kāda neparasta noskaņa piepildīja krūtis, viss šķita tik svinīgs un liels, ka sirds sāka neparasti pukstēt līdzī šai noskaņai- nāk, viņš nāk, ir jau tepat līdzās...

Marts vēlreiz lodziņā pazibināja savu saulaino smaidu, tad pēkšņi noslīdēja lejā no palodzes un devās atpakaļ uz savu gultiņu. Vēl agrs, jāgaida siltais brāļa Aprīļa vējš. Gājēji steigšus sacēla apkakles.

Leģenda par trīs māsām

Johannes Karls Augusts Musaus

(no anglī valodas tulkojusi Imalda Vuda)

Tajos senajos laikos kāds Vāczemes grāfs, kura vārds bija Henriks, un kuram netrūka ne putna piena, lai būtu laimīgs, dzīvoja savā pilī kalnainā apvidū kopā ar savu sievu grāfieni Gudrunu un trīs skaistajām meitām- vecāko meitu Vufildi, vidējo meitu Adelheidu un jaunāko meitu Bertu, vadīdams dienas bezrūpībā un pārticībā, un nepazīdams ne bēdu, ne izsalkumu. Viņš bija varenākais un bagātākais no šīs apkārtnes grāfiem, un tādēļ varēja baudīt neierobežotu varu, lepodamies ar savu

bagātību un šķiezdams to uz nebēdu. Teju katru dienu grāfs izsludināja svinības savā pilī, vienalga, vai tam bija, vai arī nebija zināms iemesls un guva tūlītēju atsaucību no citiem augstmaņiem, kuri nekavējoties sabrauca no malu malām. Trīs dienas un naktis pēc kārtas pils pagalmā tika rīkotas zirgu jāšanas sacensības uz augstām likmēm un dažnedažādas galda spēles, vīri devās medībās ar suņiem.

Nauda plūda cauri viņu rokām kā strautiņš līdzās grāfa varenajai pilij. Pieliekamie tukšojās no pārtikas krājumiem un naudas lāde no naudas, līdz kādu dienu, grāfs izņēma no lādes pēdējo naudas gabalu.

“Tas arī ir viss, vairāk mums nekā nav!” grāfs skumji nopūtās.

“Un ko mēs tagad darīsim? Mums vairs nav pat par ko nopirkt kaut vai nedaudz ko ēdamu!” grāfiene Gudruna izmisusi iesaucās.

“Mums nekas cits neatliks, kā pārdot savu pēdējo mantu, kas palikusi, lai nopelnītu kaut nedaudz naudas” grāfs nopūtās vēl grūtsirdīgāk.

Tā nu viņš cēla ārā no trauku skapjiem savus skaistākos sudraba traukus un grāfiene atvēra savas rotaslietu lādes. Grāfs pārdeva visus savus zirgus un suņus, un visbeidzot izolēja arī pili, rodot mājvietu vecā, vientuļā pilī pašā meža vidū.

Tagad grāfam, viņa sievai un trim skaistajām meitām sākās grūti laiki, jo dzīvodami bagātībā un greznībā, tie bija raduši sēsties pie pilniem galdiem un būt savu uzticamo kalpotāju apģērbtiem un izrotātiem, bet grāfam vairs nebija no kā tiem maksāt un nu viņam nācās atlaist savus uzticamos kalpotājus, kuri daudzus gadus bija pie tiem strādājuši. Ar katru dienu kļuva arvien ļaunāk, jo grāfa ģimenei ne tikai bija jāmacās padarīt visu ar savām rokām, bet drīz sāka arī pietrūkt, ko ēst, jo greznās dzīves izlutinātās grāfa sieva un meitas neko vairāk, kā uzvārīt kartupeļus nemācēja. Katru dienu galdā tika celta bļoda ar karstiem kartupeļiem, līdz kādu dienu grāfs piecēlās no galda, atgrūda bļodu ar kartupeļiem un teica:

“Viss, man pietiek! Ilgāk tā vairs turpināties nevar, tā mēs nomirsim badā! Jau rīt pat es eju uz mežu, lai nomedītu kaut gabalu gaļas un jums tā būs jāpagatavo, lai tur vai kas!”

Tā nu vienreiz bija pavēle, kura palika neapstrīdama.

Jau nākamās dienas rītā grāfs paņēma savus medību ieročus, apvilka medību jaku un uzāvis garos zābakus, drošsirdīgi devās ceļā, neklausoties nedz sievas atrunās, nedz nostāstos, cik šis mežs ir bīstams un grūti izejams, jo tur mitinoties gan plēsīgie meža zvēri, gan citi nelabie gari. Viņš gāja un gāja, ceļš cauri mežam patiesi bija grūts un nogurdinošs. Grāfs Henriks gāja, spraucoties cauri gan lielākiem un mazākiem krūmiem un biezokņiem, gan ejot pāri nedrošiem tiltiem.

Saule jau laidās uz pēcpusdienu, kad noguris un izsalcis viņš apsēdās kādā meža pļaviņā zem augsta ozola, un izņēma no savas medību somas līdzīgi paņemtos vārītos kartupeļus un nedaudz sāls, lai ieturētos.

“Acīmredzot, mums nav lemts vairs ēst gaļu! Tas man ir sods par to, ka izputināju savu bagātību” grāfs skumji nodomāja.

Bija pavasaris, putni kokos dziedāja savas dziesmas, tie dziedāja tik skaisti un meža strautiņš burbuļodams skrēja tik skaļi, ka grāfs Henriks uz brīdi gluži aizmirsās un nemanīja neko sev apkārt. Viņš bēra sāli uz kartupeļiem un ēda, lai remdētu izsalkumu, kad piepeši iztrūkās no sajūtas, itin kā viņu kāds novērotu. Pacēlis skatienu, grāfs Henriks izbijās ne pa jokam, jo gluži līdzās tam stāvēja liels meža lācis. Tas atieza savus milzīgos zobus un draudīgi ierūcās:

“Tu biji tas, kurš izēda visu medu no manas slēptuves? Ja tā, par to tu tūdaļ saņemsi pelnīto sodu, tas ir, es tevi uz vietas saplosīšu sīkos gabaliņos!”

“Ak, dižais meža valdniek, lūdzu nesaplosi mani! Es neesmu pieskāries tavam medum, esmu tikai godīgs mednieks, kurš šeit piesēdies, lai ieturētos un atgūtu spēkus. Mani mājās gaida sieva un trīs skaistas meitas, es tev atdošu visus atlikušos kartupeļus” grāfs Henriks žēli lūdzās.

Notiesājis grāfa pasniegtos kartupeļus un remdējis pirmo izsalkumu, lācis nu kļuva nedaudz pielāvīgāks:

“Labi!” viņš norūca “dod man savu vecāko meitu par sievu, tad es tevi žēlošu, ja ne- tev plāni klāsies!”

Kā nu ne! Grāfam sava dzīvība dārga un nu viņš lielās bailēs bija ar mieru visas savas meitas un vēl sievu piedevām piesolīt.

“Labi, labi, es tev došu savu meitu par sievu, tikai nesaplosi mani!” grāfs Henriks iesaucās.

Tūlīt pat viņš savus vārdus nožēloja, taču- kas solīts, tas solīts, savus vārdus viņš vairs atpakaļ paņemt nevarēja.

“Labi, es tev dodu sešas dienas!” lācis noteica.

“Sarunāts!” grāfs ar smagu sirdi tam atbildēja.

Lācis, apmierināts ar solījumu, nozuda mežā, bet grāfs bēdīgs atgriezās mājās un izstāstīja visu kā bijis sievai un meitai. Grāfiene nu krita izmisumā, ka viņu vecāko meitu izprecinās plēsīgam lācim par barību, bet pati Vufilde, šausmās zaudēja samaņu.

Kad noliktās sešas dienas bija pagājušas, septītajā dienā piepeši izcēlās tāds troksnis, it kā vesela armija grasītos iebrukt pilī. Durvis atsprāga vaļā un pa tām ienāca skaists princis, tērpiet vienā samtā un rotājies ar sudrablietām, ap kaklu tam vijās zelta ķēde trijās kārtās, bet jaunā prinča cepure bija rotāta ar pērlēm un dimantiem, un vēl strausa spalvām piedevām. Vienā acumirkļī princis uzskrēja pa trepēm augšstāvā, kur dzīvoja grāfa Henrika un grāfienes Gudrunas vecākā meita, un jau pēc brīža iznāca no istabas, nesdams uz rokām pārbiedēto Vufildi. Grāfu pāris nebija tā īsti vēl attapies, kad svešinieks iesēdināja viņu meitu greznos ratos, kučieris uzsauca zirgiem, gaisā noskanēja pātagas švīksti un vēja ātrumā viņi nozuda no pils pagalma.

Nu grāfam Henrikam pagalam apskrējās dūša un viņš iesaucās pilnā balsī:

“Ardievu, mana mīļā meita! Tev nu ir jābrauc un es tur neko nevaru līdzēt!
Ceru, ka vismaz tu būsi laimīga!”

Kopš tās dienas, grāfa Henrika pilī iestājās salts sasalums- tās iedzīvotāji tikpat kā vairs nesarunājās savā starpā, uguns kamīnā nedega vairs tik spoži un neatskanēja meiteņu smiekli. Izmisusī grāfiene dažreiz apstaigāja visu māju, lai atrastu savu vecāko meitu, taču neatradusi, iekrita vēl dziļākā izmisumā un bezcerībā. Kādu rītu grāfiene Gudruna, cerībās no jauna atkal ieraudzīt Vufildi, staigāja pa pili un sauca viņas vārdu, taču velti. Viņa uzskrēja sargtornī, taču arī tur meitu neatrada. Grāfiene raudāja un raudāja un visbeidzot tai likās, ka tūlīt pat viņa nosmaks, ja neizklūs no šejienes laukā. Viņa paķēra no galdiņa sudraba atslēgas, ar kurām varēja atslēgt lūku pils jumtā, pieveikusi vēl pēdējos pakāpienus, ielika atslēgu slēdzenē un atgrūda smago lūku. Krēslainajā telpā nekavējoties ieplūda pirmie vasaras saules stari, piepildot to ar putnu dziesmām, gaviļēm un balsīm, kas nāca no meža puses. Tūdaļ grāfiene atcerējās, ka tur šodien tiek svinētas viņas vecākās meitas kāzas ar svešo līgavaini...

Atgriezies mājās, grāfs Henriks atrada savu sievu bezcerīgi guļam gultā, bet mājās palikušās meitas- mierinot māti. Trīs dienas un nakts grāfiene Gudruna vaimanāja un raudāja, šīm vaimanām atbalsojoties vecās pils sienās. Ceturtajā dienā grāfs Henriks neizturēja un galvu rokās saķēris, izskrēja no mājām. Izmisuma māks tas devās uz mežu, cerībā rast tur mierinājumu. Viņš gāja un gāja, mežā sāka jau krēslot, bet grāfs Henriks apgaismodams ceļu ar gaismu no luktura, kuru bija paņēmis sev līdzi, gāja tik uz priekšu. Viņš jau bija gājis visu dienu un pazaudējis teju visus spēkus. Te piepeši grāfam kur aizķērās kāja un tas attapās guļam meža sūnās.

“Ak, sasodītās koku saknes! Kā gan man neveicās!” grāfs Henriks pie sevis šķendējās.

Viņš sāka taustīties pēc sava gaismekļa, kuru krītot tas bija pazaudējis, un uztaustīja ne tikai lukturi, bet arī uzcilni zemē.

“Interesanti, kas gan tas varētu būt?” grāfs Henriks nodomāja.

Nolicis malā lukturi, viņš sāka ar rokām rakt zemi, un, patiesi, viņa skatienam atklājās paliela melnkoka lāde. Grāfs to uzmanīgi izcēla un, atvēris to, gandrīz nespēja noticēt pats savām acīm- tā bija līdz malām pilna ar zelta naudu. Grāfa Henrika pilī no jauna sākās pārtikušas dienas- grāfs savās mājās atkal rīkoja krāšņas svinības, par atrasto naudu viņš nopirka skaistākās kleitas sievai un abām meitām, viņi iegādājās sev spēcīgu, veselīgu jājamzirgu un par grāfa Henrika uzticamāko draugu kļuva piekūns, kuru viņš ņēma sev līdzī gan medībās, gan pastaigās. No agra rīta, līdz vēlai naktij pilī atkal skanēja ļaužu smiekli un sarunas, kalpotāji cēla galdā labākos ēdienus un dzērienus, un uz brīdi grāfu pārim un viņu meitām piemirsās grūtie laiki.

Kad pavasari nomainīja vasara, grāfs Henriks atkal izņēma no lādes pēdējo naudas gabalu. Nu viņiem vairs nebija par ko samaksāt par visām tām svinībām un mantām, kuras viņi bija sev nopirkuši par mežā atrasto naudu. Grāfiene Gudruna ar abām meitām- Adelheidu un Bertu atgriezās virtuvē, bet grāfs Henriks staigāja drūms un sevī noslēdzies. Viņš devās garās pastaigās līdzī ņemot savu uzticamo draugu- piekūnu un, atgriezās līdzī ar tumsu. Piekūns un grāfs viens otram uzticējās, tādēļ grāfs katru dienu laida to lidot brīvi savā vaļā. Veicis savus gaisa ceļojumus, piekūns atgriezās pie saimnieka. Kādu dienu, kad grāfs atkal bija palaidis savu piekūnu lidot, no meža puses gaisā parādījās liels ērglis, kurš sāka vajāt grāfa piekūnu. Lai arī kā tas necentās izvairīties, ērglis viņam sekoja. Viņi meta lokus debesīs, dažbrīd aizlidojot tālu projām no grāfa redzesloka un tad atgriezās. Pārguris un nobijies par savu dzīvību, piekūns nolaidās grāfam uz pleca, bet saniknotais ērglis, apmetis vēl pāris lokus debesīs, tiešā lidojumā metās virsū grāfam Henrikam, ar asajiem nagiem ieagrābjoties tam plecā uz kura sēdēja piekūns. Ar otru ķetnu tas sagrāba piekūnu.

Nu grāfs izvilka savu šaujamšķēpu un notēmēja uz ērgli, bet tas izķēra ieroci grāfam Henrikam no rokām un salauza to kā niedri. Nabaga grāfs palika

neapbruņots, kailām rokām, viņa dzīvība karājās mata galā un grāfs Henriks sāka apdomāties, vai vēl kādreiz atgriezīsies savā pilī un redzēs sievu un meitas.

“Tu klaiņo par maniem laukiem un traucē manas medības, tevis dēļ es šovakar palikšu bez vakariņām, par to tu saņemsi pelnīto sodu!” ērglis ieķērcās grāfam pie pašas auss “es jau nu bez vakariņām nepalikšu un tu man esi gana gards kumoss!”

Tagad ērglis izplēta savus varenos spārnus un izstiepis ķetnu ar nagiem, grasījās jau kļūpt virsū nabaga grāfam, bet tas žēli iesaucās:

“Apžēlojies par mani! Es tev došu visu, ko tu vēlies, tikai lūdzu nesaplosi mani!”

“Labi!” ērglis atbildēja, joprojām turot spārnus draudīgi ieplēstus “tad klausies-tev ir divas meitas un es lūkojos ne vien pēc garda medījuma, bet arī pēc labas līgavas un tava vidējā meita Adelheida būtu man pašā laikā. Apsoli man viņu par sievu un tad es tevi žēlošu!

“Lai notiek!” grāfs viņam atbildēja.

“Pēc septiņām nedēļām būšu atkal klāt, lai vestu savu līgavu līdzi!”

Ērglis apsolījās un pacēlies spārnos, ielidoja atkal mežā. Grāfs atvadījās no sava drauga- piekūna un apglabāja to turpat pakalnā. Nu viņš bija zaudējis gan savu piekūnu, gan vidējo meitu, taču, lai arī kā grāfam Henrikam bija žēl šķirties arī no savas vidējās meitas, neko darīt, par tādu cenu viņš bija izglābis savu dzīvību. Smagu sirdi viņš atgriezās mājās, taču ne sievai, ne meitām nestāstīja ne vārda par notikušo un savu solījumu ērglim.

turpinājums aprīļa žurnālā)

Vai indiāņi svin arī Lieldienas?

Atbilde ir- jā. Katoļu ticību tie pārņēma laika gaitā no ceļojošiem spāņu misionāriem, tad arī indiāņu cilšu pārstāvji sāka sev izgatavot krusta simbolus, interpretējot tos savas kultūras tradīcijās un izpratnē. Piemēram, Double-Bar -Cross krusta forma atgādina Pueblo cilts indiāņu spāres zīmi, tādēļ viņi to sāka darināt tieši tādu, pamatā iestrādājot daļēji vai pilnībā redzamu sirds formas simbolu, kas vairāk saistās ar Kristus upuri, taču tikpat labi asociējās ar indiāņu spāres sirdi, norādot, ka šī simbola darinātāji ļoti mīl savu tautu.

Daudzviet Eiropā Lieldienas asociējas ar zaķi, kas ir parasti ir pavasara simbols, savukārt indiāņiem tas simbolizē atbrīvošanos no iekšējām bailēm, lai uzsāktu labāku dzīvi. Indiāņi trūša simbolus izgatavo totēmu, fetišu kokgriezumu un vāzes zīmējumu attēlojumā. Dažās ciltīs, kā piemēram Zuni cilts mākslinieki, izgriezja trūša formas amuletus, izrotājot ar tos ar dažādiem akmeņiem kā zaļo rikolītu, tie tiek izgatavoti arī no brūnā, melnā un pelēkā Pikaso marmora (interesenti vairāk

informācijas par šiem materiāliem var atrast www.google.lv, ierakstot materiālu nosaukumus). Lai gan Zuni ciltī trusis nav galvenais simbols, viņi to uzskata par aizsargu ģimenēm un grūtniecēm.

Taču, viens no galvenajiem šo svētku atribūtiem ir ar rokām gatavoti grozi. Šī tradīcija indiāņu ciltīs ir jau sena un materiāli, krāsa un metodes, ar kādām tie tiek darināti katrā ciltī ir unikāli. Tie tiek izgatavoti ne tikai Lieldienu svinēšanai, bet arī ikdienas vajadzībām un nodoti no vienas paaudzes nākamajai, simbolizējot cilts vienotību.

Neapšaubāmi, neiztikt arī bez maskām, indiāņu cilšu tradicionālajām dejām un rituāliem. Tās ir sen iesakņojušās tradīcijas- Arizonas (Amerikas štats dienvidrietumu reģionā) un Sonoras (Meksikas ziemeļrietumos) indiāņu cilšu Lieldienu svinību kultūra aizsākās jau septiņpadsmitajā gadsimta sākumā, kad Rio Mayo un Rio Yaqui ielejās ienāca kristīgās ticības nesēji, tad arī tika apvienotas katoļu un Mayo un Yaqui

tradīcijas. Visus pasākumus organizē baznīcas biedrība. Jaki cilts baznīca ir atvērta ikvienam apmeklētājam, otrpus baznīcas norisinās fiesta dejas ramadas pasākuma laikā tiek piedāvāta īpaši paredzēta virtuve.

Sākot ar dievkalpojumu Pelnu trešdienā un nākamās sešas piektdienas, baznīcas grupa sāk drāmu, Kristus kaislība vai Cuaresma. Vīriešu grupa, kas pārstāv Jēzu un viņa draugus, dodas Krusta ceļā. Tajā pašā laikā Sieviešu grupa ar trim Marijām meklē Jēzu pa Ceļu. Fariseos ļaunās armijas (kas ietver Chapayekas kā karavīrus ar Jūdu kā viņu svēto) un parādās Caballero, kurš sāk apdraudēt baznīcas grupas.

Sestdienā pirms Pūpolu svētdienas visu nakti ir fiesta, kuras laikā uzstājas Matachin deju biedrība, Briežu dejojājs (maso) ar saviem dziedātājiem un Pascolas dejojāji ar saviem mūziķiem. Pascolas ir "fiesta vecie vīri". Sākotnēji deja bija paredzēta, lai pārliecinātu briežus upurēt sevi medniekiem tautas labklājības labā. Viņi valkā grebtas, ovālas koka maskas ar gariem matu pušķiem. Briežu dejojājs

nēsā brieža galvu un katrā rokā nēsā ķirbja grabuli. Viņi visi valkā kokona grabuļu virtenes, kas aptītas ap kājām. Tucsonā dejotāji ir kaili līdz viduklim. Viņi dejo visu nakti arfas, vijoles, flautas un ūdens bungu mūzikas pavadībā. Pascolas joko un dod cigaretes un ūdeni pūlim. Sākumā Briedis ir kautrīgs un skops. Viņš izvairās no Pascolas centieniem viņu sagūstīt, bet viņiem beidzot izdodas. Vakaram turpinoties, viņš dejo kopā ar viņiem un kļūst rotaļīgāks, tomēr joprojām atturīgs. Lielisks briežu dejotājs ir modrs, pūļa nemocīts; viņš ir briedis. Matachinis dejo baznīcas priekšā. Vīrieši un zēni ģērbjas baltā apģērbā ar smailām galvassegām kā vainagi, kas dekorēti ar krāsainiem kreppapīra ziediem un lentēm.

Nākamās nedēļas laikā, Svētās, jeb Zaļās ceturtdienas drāmā, Čapajekas Fariseo armija sagūsta Jēzus figūru kokvilnas koka lokā, kas attēlo Ģetzemanes dārzu, kā arī pārņem kontroli pār pašu baznīcu. Caballeros šajā laikā sāk mainīt savu nostāju un beidzot pievienojas baznīcas grupai.

Lielajā Piektdienā krustā sišana tiek no jauna attēlota Krusta ceļā un vēlāk augšāmcelšanās ainā, ko fariseo, kuri uzskata, ka viņiem joprojām pieder Jēzus

miesa, nav redzama. Vēlu vakarā Chapayekas rīko fiesta, lai svinētu savu uzvaru.

Lieldienu sestdienas rītā abas grupas gatavojas pēdējai konfrontācijai. Tucsonā šī drāmas daļa piesaista apmeklētāju pūļus. Pie Chapayekas apmetnēm tie izveido savu salmu Jūdas figūru. Baznīcas grupas, Matachin, Briežu dejotājs un Pascolas, kā arī Caballeros ierodas dekorēti ar īstiem un kreppapīra ziediem, zaļumiem un lentēm, lai palīdzētu aizstāvēt baznīcu.

Ap pusdienlaiku Fariseos un Chapayekas dodas baznīcas virzienā, virzoties uz pelnu līniju, kas iezīmē svēto zemi. Trīs reizes viņi uzbrūk un trīs reizes viņus atgrūž Maestros, dziedot Gloriju, ar zvanu zvanīšanu un karogu vicināšanu, Matachinis, Pascolas un Briežu dejotāja dejas un ziedu mešanu, ko veic visi baznīcas sabiedrotie.

Trešās apsūdzības beigās farizeji padodas savam liktenim. Viņi ir sakauti, nogalināti ar baznīcas cilvēku ziediem un ticību. Viņi iemet savas maskas milzīgajā ugunskurā, kur nonāk arī viņu salmu Jūdas. Tagad viņi ir rituāli attīrīti no ļaunuma.

Pascolas, Briežu dejotājs un Matachinis atkal dejo visu nakti.

/Materiāls sagatavots, izmantojot www.google.lv “ Native Americans Easter “/

- Yaqui and Mayo Indians Easter Cermonies

Kā mazais indiāņu zēns ieguva savu vārdu

(no irokēzu cilts nostāstiem “Nostāsti, kurus Irokēzi teic` saviem bērniem”)

/ no angļu valodas tulkojusi Imalda Vuda/

Bija pavasaris. Strautiņš šalkdami plūda uz lielo upi, brīvi no ledus un sniegiem, mežs modās no ziemas miega. Kāds indiāņu zēns skrēja pa mežu. Arī viņš bija priecīgs, jo bija taču pavasaris!

Viņš skrēja pa klajumiem un cauri brikšņiem, skrēja un priecājās par zaļojošo mežu, putnu dziesmām un strautiņa čalošanu. Tā, skrienot pa kādu taku, viņš ieraudzīja kaut ko karājamies tuvējā krūma. Krūms bija tikai dažu trušu lēcienu attālumā no takas, tāpēc viņš apstājās, lai redzētu, kādu jaunu ziedu šis pavasaris ir atnesis. Piegājis tuvāk, zēns atklāja, ka jaunais zieds ir mazs papoose šūpulis (Algonquian cilts valodā “papoose” nozīmē “bērns”). Paskatījies tuvāk, viņš ieraudzīja, ka mazajā šūpulī ir mazs papoosietis, indiāņu mazulis.

Zēns nekad nebija redzējis tik mazu papoosieti, tādēļ viņš nolēma aiznest to mājās, lai paradītu mātei, kurai jau bija deviņas savi bērni, mazā zēna brāli un māsas, tādēļ viņš nebija pārliecināts, ka māte vēlēsies vēl vienu bērnu un vai viņu vīgvamā būs vieta mazajam svešiniekam.

Viņš sāka skriet pa taku uz mājas pusi, bet lai kā arī viņš skrēja, šķita, ka kaut kas viņu tur uz vietas un zēns netika ne no vietas tālāk par šo krūmu.

Pēkšņi atskanēja spējš sauciens. Zēns domāja, ka tas ir kāda ievainota dzīvnieka sauciens, bet kad viņš pagriezās, lai paskatītos, ieraudzīja nākam pa to pašu taciņu, par kuru pirmīt bija gājis viņš pats, mazu sievieti. Viņa bija mazāk nekā pēdas augstumā, bet viņa skrēja kā briedis pie zēna, un raudāja un lūdza viņu atdot viņas bērnu.

Tagad zēns saprata, ka tā ir šīs mazās mātes mīlestība, kas viņu bija turējusi ciet un neļāvusi aiziet projām no šīs vietas. Tā kā zēnam bija mīksta sirds, redzot papoiešu sievieti raudam un lūdzam atdot bērnu, viņam kļuva tās žēl.

Daudzas reizes viņš bija dzirdējis savu māti stāstām, ka katra putnu māte mīl savu mazuli; katra lāču māte- viņas mazuli, tāpat katra briežu māte un zaķene, arī katra indiāņu māte viņas papoosu. Un viņš zināja, ka arī šai mazajai papoosu mātei ir nepieciešams savs mazais bērniņš, tāpēc viņš to uzlika mazajai sievietei mugurā.

Mazā sieviete raudāja aiz prieka un pateicības, ka viņas bērniņš atkal ir pie viņas. Kā pateicību viņa aplika mazajam indiāņu zēnam ap kaklu pārļu rotu ar akmeni, kurš laistījās kā rāsas lāse. .

"Tu esi labs un nesavtīgs" viņa teica " nēsā šo veiksmes akmeni, tas dos tev visu, ko tu vēlies. Mēs, Mazie cilvēki, dodam šo akmeni tikai tiem zemes bērniem, kuri ir stipri un tomēr aizsargā vājos. Nēsā to vienmēr uz krūtīm, nekad neņem to nost, un kādreiz dzīvē tu kļūsi par varenu priekšnieku"

Tad mazā māte ar mazuli uz muguras pazuda ozolā.

Zēns skrēja tālāk uz mātes vigvamu, kur viņu gaidīja māte ar vakariņām. Viņa sirds kļuva gaišāka par labo darbu un akmens kļuva gaišāks.

No dienas, kad zēns mežā satika mazo Jo gah oh māti, kura viņam dāvāja akmeni, viņu pavadīja veiksmē, kā mazā papoosu sieviete bija teikusi. Lai ko viņš darītu, viss viņam veicās-doties medībās, viņš atgriezās atpakaļ vigvamā ar nomedītu briedi, ja viņš stādīja kukurūzu, tā izauga gara un laba. Neviens zēns nemeta bumbu tik tālu un nevarēja skriet tik ātri kā viņš. Viņš varēja šaut savas bultas līdz pat debesīm un varēja laist savus gaisa pūkus tālāk kā pārējie.

Šis zēns bija tik laimīgs un veiksmīgs, ka viņa cilts sāka saukt viņu par "Veiksmi Visu Mēnesi".

"Viņš nēsā veiksmes akmeni"

Vecie ļaudis tā runāja, sēžot ap ugunskuru. Tā bija taisnība, bet kā viņš ieguvis šo akmeni. viņi nekad neuzzināja.

Un, kad " Veiksme Visu Mēnesi" bija pieaudzis, viņa cilts iecēla viņu par lielu priekšnieku. Tieši tā, kā bija teikusi mazā Jo gah oh māte.

Stiprs un taisnīgs kalpodams ļaudīm, sargādams vājos un darot lielus darbus, viņu nosauca par Priedes priekšnieku.

"Viņa kājas ir dziļi iedēstītas gudrībā un spēkā," viņi teica, "un viņa galva nav tālu no debesīm. Viņš redz tālu un norāda mums ceļu. Tā kā priedes augstākais zars vienmēr norāda uz austrumiem, tā veiksmē visu mēnesi mūs vadīs uz sauli, kas uzlec. Viņš būs mūsu Priedes Priekšnieks"

Beigas.

Nepaej garām!

Imalda Vuda

Sadzīves īsluga 1 cēlienā, 5 ainās

2.aina

Darbojošās personas

Bezpajumtnieki:

Gints- galvenais, jauniņais

Klāvs- personība savā vidē

Juris- bijušais aktieris, kurš ierauga Gintu

Artūrs- invalīds, kurš nemierā ar visu

Aleksis- likteņa piemeklēto vīru sabiedrotais, kurš palīdz viņiem izdzīvot apstākļos, kuros viņi pašlaik atrodas

Pārējie:

Ginta tēvs

Medmāsa

Personas, kuras lugā pieminētas, bet nedarbojās:

Ginta māte

Ginta jaunākā māsa Alise (10 gadi)

Sintija- Ginta bijusī draudzene, klases biedrene, dēļ kuras Gints aizgāja no mājām

Ivo- Ginta patēvs, vīrietis, ar kuru kopā dzīvo viņa māte

Krista- Ginta klases biedrene, meitene, kura neizpelnījās Ginta uzmanību

Valdis- Ginta draugs, kurš aizdod viņam naudu dzīvošanai un nu gaida to atpakaļ

Edžus- Ginta un Sintijas kopīgs klases biedrs, dēļ kura Sintija pameta

Gintu

Lugas darbība notiek sociālā vidē, kurā nonākuši dažādu apstākļu spiesti cilvēki

2.aina. (turpinājums no februāra žurnāla numura)

Ziemas vakars. Darbība turpinās kādā pamestā mājā, iekurta vecā plīts. Vīrieši sasēdušies pusaplī, tuvāk siltuma avotam, cenšas sasildīties, klusums. Pirmais ierunājas Juris.

Juris: Nu, puika, pastāsti, vai tēvs tagad ar` zin`, ka tu tā apkārt klenderē? Pie darba nedzen?

Gints: Tēvs Īrijā pelna naudu celtniecībā. Vecāki izšķīrās pirms dažiem gadiem, mātei tagad ir cits.

Juris: Kā tad jūs iztikat?

Gints: Kādu laiku kūlamies kā varējam, tad uzradās Ivo- tam naudas pietiek, sāka tēlot tēvu un komandēt...

Artūrs: Un tad viņš tevi izmeta? Sak`- ej, kur tu gribi!

Gints: Nu, nebija jau gluži tā, ka izmeta. Iesākumā viss gāja itin labi- Ivo strādāja, nesa mājās naudu, varējam nopirkt nepieciešamo.

Klāvs pieceļas, pieiet pie plīts, paņem dažas malkas pagales no plīts priekšas, iemet plītī, sabaksta.

Klāvs (atskatās uz Gintu): Un kas notika?

Gints: Kamēr piestrādāju pie draudzenes tēva firmā, biju gana labs. Tad mums ar Sintiju viss izputēja un es vairs nebiju vajadzīgs nekur...

Klāvs aiziet savā vietā, apsēžas.

Klāvs: Tātad tomēr izmeta!

Gints: Tā iznāk! Kad sāku dzīvot ar Sintu, Ivo manu draudzeni nevarēja ciest ne acu galā, māte nekad neiebilda, pieļāva...

Juris: Nu, un...

Gints: Man vienreiz pieriebās, pasūtīju visus...

Artūrs: Malacis! Ir gan raksturiņš! Ko tagad?

Gints: Neko, kaut kā kuļos.

Artūrs: Nav neviena cita, pie kā aiziet? Nu, es domāju- kāds sievišķis...

Gints: Es nekolekcioneju sievietes, man tas nav vajadzīgs!

Artūrs: Kur tas redzēts, ka jaunam vīrietim nevajaga sievieti.

Gints: Es neteicu, ka nevajaga, teicu, ka nekolekcionēju.

Artūrs: Skaidrs, un pareizi dari, tu vēl viegli, vecīt, tiki vaļā- labi, ka “nepiešuva ” tev bērnu.

Gints: Domā, ka es tā? Dzīve draņķīga, mani naturāli “piekāsa”

Klāvs: Un tev šķiet, ka tāds tu viņai būsi labāks- bez darba, dzīvesvietas? Viņa vēl priecāsies par

tavām neveiksmēm. Senči teiks- labi vien bij`, ka tika vaļā no tāda “braģega” . To tu gribi?

(Juris pieceļas iziet)

Gints: Ai, “melnie” uznāca, nebūtu Juris mani atradis un tu pieņemis šitajā kompānijā, droši vien būtu jau sen nosalis.

Klāvs: Glēvs tu esi! Padevies! Par ko tu pārdzīvo? Par to svešo tēviņu? Un tādi skuķi tev būs vēl daudz. Tici man! Darbu sameklē!

Gints: Atrodi! Darbs apkārt nemētājas un kaut kā arī negribas jebko.

Klāvs: Ņem rokā lāpstu, ej strādāt! Tu jau tagad esi sevi norakstījis, saņemies, puis, tu vēl vari tikt atpakaļ!

Gints: Bet vai vajaga? Nav jau jēgas...

Klāvs: Un māti? To tev nemaz nav žēl? Viņa jau droši sirmus matus tevis dēļ ir dabūjusi.

Gints: Nedomāju gan, viņai manis arī nebija žēl, kad Ivo patrieca mani kā suni

Nikolajs: Tad vismaz māšeli, viņai tu dzīvē vēl būsi vajadzīgs. Cik viņai gadu?

Gints: Desmit.

Klāvs: Vēl pavisam bērns. Tev par viņu bail nav? Tas tavs, tā saucamais, patēvs var aiziet no turienes kuru katru dienu. Tad māte ar mazo paliks vienas. Būtu tev darbs, varētu māsu ņemt pie sevis, ja kas, tagad- nekā!

Ienāk Juris, nes nelielu pulētu galdiņu.

Juris: Nu ko, “jauniņo” “apstrādājiet? Viņš jau mums īpašs- ar krājgrāmatiņu, uz kuru tēvs liek naudu virsū, tad var pa “būdiņu” dzīvot.

Noliek galdiņu zemē.

Juris (lepni): Redz' kādu “grabažu” te atstājuši!

Klāvs (vērtējoši pārvelk ar roku): Vecais pulējums! Ar pievienoto vērtību.

Artūrs: Šito varētu pārdot un krietnu piķi dabūt!

Juris: Aizstiepsim uz antikvariātu, vai utili, stāvus bagāti netiksim, bet kāda kapeika atleks.
(pagriežas pret Gintu) Bet tev gan jāsaņem, Klāvam taisnība!

Gints: Eh, nav vērts! (atmet ar roku)

Juris: Tad tā tu gribi dzīvot- kā klaiņojošs suns?

Gints: Un kāpēc tu pats tā dzīvo?

Juris: Man slavas teātrī netrūka, braukājam apkārt pa pasauli ar izrādēm, apnika, cik var...

Artūrs: Tu tikai neklausies, pirms diviem gadiem šitas galīgi nodzērās un viņu izmeta

Klāvs: Tu nemuldi, es Juri pazinu vēl pirms tevis! Viņš ir goda vecis, īsts čoms!

Artūrs: Labi, labi! Neiebilstu! Kas man!

Paceļ rokas par padošanās zīmi.

Klāvs (Gintam): Varbūt tev ir kāds talants, ko varētu izmantot?

Gints: Es protu spēlēt ģitāri!

Klāvs: Ļoti labi! Tad uz priekšu!

Gints(domīgi): Nezinu gan, tas nebija nopietni...

Artūrs: Izstāsti, izstāsti!

Gints: Bija mūsu klasē viens čalis, kuram padevās strinkšķināt ģitāru. Draudzene bija kā uzburta,

par varēm gribēja iemācīties spēlēt, vilka līdzī arī mani. Pēcpusdienās pēc stundām gājam pie Edža,

spēlējam, pīpējam, runājam par dzīvi un tad...

Artūrs: Un kas tad nogāja greizi? Viss bija OK, varējat nodibināt savu grupu, lielu naudu pelnīt.

Gints: Mums bija neliela grupa, uzstājamies skolas pasākumos, bija panākumi...

Klāvs: Un?

Gints: Tad viņa mani “piekāsa” ar to...

Artūrs: Ar Edžu?

Gints pamāj ar galvu.

Gints: Sāka piestaigāt biežāk, ... laikam “sadziedājās”.

(Gints nervozi apčamda kabatas, izņem cigareti, kaut ko meklē)

Klāvs izņem no kabatas šķiltavas, pasniedz Gintam.

Klāvs: Še manējās, tu taču galīgi tukšā!

Gints paņem, aizsmēķē.

Gints: Paldies, būšu parādnieks!

Klāvs: Turēšu pie vārda! (smejas)

Kļūst atkal nopietns, brīdi klusum.

Pēc brīža-

Klāvs: Ek, (grūtsirdīgi nopūšas) būtu vēl dzīvs mans Egīls, arī es droši nebūtu šeit...

Domīgs skatās ugunī, tad uz Gintu.

Klāvs(turpina): Egīliņš bija tikai nedaudz vecāks par tevi, Gint, talantīgs zēns, spēlēja ģitāru ar savu grupu, tad... Tā mēs ar Laimu izšķīramies, sākam vainot viens otru, ka neesam nosargājuši mūsu dēlu. Nenosargājam...

Apklust, kādu brīdi klusums, dzirdama tikai vecās plīts sprakšķēšana. Klāvs pieceļas, sāk kārtot vietu gulēšanai.

Klāvs: Nu, jāsāk taisīties uz naktsguļu, rīt agri jāceļas.

Gints sēž, kājas pie sevis pievilcis, domīgs skatās ugunī. Artūrs, kāju pievilkdams, pieklibodams, iet uz savu vietu.

Gints: Visu mūžu jau es te pie jums nebūšu, būs jau kaut kas jāpasāk...

Artūrs pieklibo pie viņa.

Artūrs: Bet zini, tu vari palikt šeit, cik ilgi vien nepieciešams, galvenais nepalikt vienam!

Gints klusēdams pieceļas, iziet. Visi saiet pa savām vietām, omulīgi kuras plīts, iestājas naktsmiers.

2.AINAS BEIGAS

(turpinājums aprīļa numurā)

Nakts taksometrs

Imalda Vuda

3.nodaļa

Nelūgtais viesis

Kad Intai atkal iznāk brīvas dienas, viņai jāaizbrauc uz savu bērnības dienu māju, tepat piepilsētā. Ne jau tāpat vien- ekskursijā, viņas tēvs Arvīds nonācis slimnīcā, un viņai jāaizbrauc apskatīt māja, šo un to sakārtot, un, protams, tā arī vienmēr ir mīļa atgriešanās mājās. Meždārza iela. Tur viņa ir izaugusi un dzīvojusi līdz laikam, kad kopā ar tanti pārcēlās uz dzīvi šeit. Šī māja glabā viņas ne visai skaidrās tomēr, dažbrīd kā apziņas uzplaiksnījumus uzzibējušās, atmiņas par māti. Ceļš ar autobusu ved kādu gabalu ārā no pilsētas.

Diena paiet apdarot mājas darbus un pēcpusdienā apciemojot tēvu slimnīcā.

Vakarā, kad Inta ir jau nogurusi no rosīgās dienas, taču miegs vēl nenāk, viņa nolemj vēl brīdi palasīt. Viņa iztrūkstas no neparasta trokšņa pie loga. Tā vien šķiet, it kā kāds grabinātos gar palodzi. Brīdi Inta ieklausās, nekas nenotiek. Nē, viņai tas

būs tīri vienkārši parādīties, Inta nodomā un turpina lasīšanu. Taču grabināšanās atkārtojas un nu kāds piekļauvē pie loga rūts. Tagad Inta izbīstas ne pa jokam. Kas tas varētu būt? Viņa paceļ skatienu- vēlā rudens vakara tumsā aiz loga stāv tumšs tēls. Intai bailēs salecas sirds. Vai tiešām kaimiņmājas vecais Jēkabs būtu sadomājis atdot tās šķūnīša atslēgas, kuras viņa šodien steigā aizmirsas izņemt no viņu piemājas šķūnīša slēdzenes, kad pāri pagalmam atkal klenderēja Krūkliņu Ģirts, kurš dzīvo dažas mājas tālāk? Atkal jau galīgi pielējies, nelabais. Tādos brīžos Inta labāk redz viņu ejot, nekā nākot (lai gan skaidrā viņa Ģirtu reti kad ir redzējusi un nevēlas satikt nekad), jo tad viņš kļūst īpaši atraisīts un uzbāzīgs, vervelē kaut kādas muļķības un cenšas Intu apgrābstīt. Bet ja tas ir Jēkabs, kādēļ viņš nekļauvē pie durvīm? Pēcpusdien Jēkabs bija viņai piezvanījis un pateicis, ka atslēgas ir pie viņa un atdos tās rīt. Vai tiešām viņš kaut kāda iemesla dēļ būtu savu lēmumu mainījis? Inta nolemj tomēr paskatīties. Ieraudzījis kustību, tēls aiz loga met ar roku, lai atver durvis. Varbūt Jēkabam kas atgadīties? Vai viņa sievai Hermīnei? To tik vēl ne! Inta atver durvis, taču tūlīt atlēc- gaidītā Jēkaba vietā, durvīs stāv... Ģirts.

“Ģirt, tu! Tu taču jau atkal esi dzēris, ej projām!”

Inta grib durvis aizvērt, taču Ģirts veikli pamanās ielikt tajās kāju.

“Kāda nelaipna sagaidīšana!” Ģirts savelk izsmējīgu piedzēruša cilvēka grimasi “neielaidīsi sasildīties, vai arī tu neesi viena?” viņš snaiksta galvu, lai ieskatītos dzīvoklī.

“Nē, es esmu viena, ko tu gribi?”

Inta tagad saprot, ka ir kļūdījusies, tā sakot, taču nu ir par vēlu, atkāpšanās ceļa vairs nav. Ģirts ir ticis iekšā un tuvojas viņai. Inta ir atkāpusies, cik tālu vien spēj, līdz sajūt pie kājas dīvāna apmali. Nu viņai patiešām vairs nav kur sprukt. Ģirts satver Intu un viņai šķiet, ka tūlīt tiks pārlocīta uz pusēm.

“Es jau sen par tevi domāju, un nu tu esi manās rokās!”

Negribu, negribu, negribu! - Inta domā, bet skaļi izkliež:

“Laid, man sāt!”

Inta mēģina izrauties, taču veltīgi, viņa rokas ir prasīgas un uzstājīgas, tādas, kuras pat nedomā laist vaļā.

“Nerausties, būs vēl sliktāk!”

Intai sejā iesitas alkohola dvinga, viņa acīs spīd piedzēruša cilvēka uzbudinājums un bravurība.

Kad iezvanas Intas mobīlais tālrunis, tas ir pārsteigums viņiem abiem un glābiņš

Intai.

“Laid!”

Tagad Inta atrod spēkus, lai atbrīvotos.

“Ej, ej, tavs brūtgāns jau noilgojies pēc tevis!” Ģirts novelk caur zobiem.

Tas ir Jēkaba nummurs. Inta atviegloti uzelpo. Ak, kā gan viņš ir uzzinājis, cik ļoti viņai šobrīd nepieciešama palīdzība! Inta atsaucas aizelsusies un nedaudz nepacietīga.

“Labvakar, Inta! Atvaino, ka tik vēlu, bet, ja vēl neguli, gribētu tās šķūnīša atslēgas atdot jau šovakar. Negaidīti piezvanīja Modris, dēls, mums ar Hermīni rīt agri jābrauc pie viņa, būsīm projām visu dienu”

Inta atskatās uz joprojām istabas vidū stāvošo Ģirtu, kurš dusmās un bezspēcībā griež zobus. Pats Sargeņģelis viņai pašlaik izsūtījis Jēkabu, viņa to skaidri saprot un domās sūta Tam pateicību.

“Jēkab, labi, ka tu piezvanīji! Man patiešām nepieciešama tava palīdzība- pie manis ielauzies Ģirts un es, ar tavu palīdzību, gribētu no viņa atbrīvoties!”

Inta nebaidās runāt tiešu valodu.

“Ko ielauzies, ko! Tu... Tu, pati uz mani skaties tādām actiņām, es zinu, ka tu arī mani gribi, tikai klīrējies!”

Patiesībā, tā nav taisnība- Inta jau mēnešiem ilgi ir centusies izvairīties no šī uzbāzīgā, nepatīkamā cilvēka. Tagad viņš stāv tikai dažus soļus no viņas un ir gatavs kuru katru brīdi uzklupt, ja vien Jēkabs nepasteigsies. Taču, tā vien šķiet, Jēkabs ir uztvēris situācijas nopietnību.

“Es tepat vien esmu, tūlīt būšu klāt!” viņa balss skan nopietni un steidzīgi.

“Tu no manis izvairies un tagad vēl sūdzies!”

Ģirts turpina kliegt arī tad, kad durvis jau atveras un ienāk Jēkabs ar Marlonu pie saites. Lielais vilka suns tūdaļ noreāģē uz nepatīkamo tipu, nikni rūcot un rādot pamatīgus baltus zobus, lai gan Ģirtu labi pazīst. Jēkabs nedaudz pavelk saiti uz savu pusi un klusi ko saka, suns tūdaļ arī norimstas.

" Ko tad tu te tā ciemojies vēlā stundā?”

Jēkaba balss kā vienmēr ir piemīlīga, taču tajā nojaušams aizkaitinājums un pat dusmas.

“Pie skaistām meitām ciemojos! Bet ko tu pats te dari?”

Ģirts nav “zaudējis savu formu”- savu bezkaunību- arī Jēkaba klātbūtnē.

Izsmējība Ģirta balsī “piešķļ” Jēkabam jaunu aizkaitinājuma “uguntiņu”.

“Es nu pats zināšu, kādēļ esmu šeit, bet tevi gan palūgšu atvadīties!”

Jēkabs joprojām ievēro mierīgu, bet stingru runas veidu. Viņš pieiet pie durvīm un atver tās, no āra dzīvoklī ieplūst auksts vakara gaiss un Inta nodrebina.

“Inta man nav lūgusi to darīt!” Ģirts tagad skatās uz Intu, kā apstiprinājumu meklējot, taču nezaudē pašapziņu “nekur es neiešu!”

“Bet es tā vēlos un arī Inta pašlaik labprāt redzētu tevi aizejam! Vai ne, Inta?”

Jēkabs vēršas pie blakus stāvošās Intas, kurai izbīlis vēl joprojām nav pārgājis un viņa ļauj vecajam vīram “izspēkoties” ar Ģirta nekaunību.

Inta pamāj, viņa cer, ka Ģirts ir sapratis, kas tam jādara, bet velti.

“Intiņ, vai tad tā patieši ir taisnība, ka tu vēlies, lai es aizeju?” Ģirts nošļupst.

“Jā, Ģirt, un es vēlos, lai Jēkabs izsauc kārtībnieku!”

Tas atgriež Ģirta dusmas, kuras, tā vien šķiet, bija sākušas nedaudz aprimt::

“Vecais, tu viņu sakūdīji!” viņš uzklie dz Jēkabam “Inta ir mana un tev viņu man neatņemt!”

Ģirts izstiepj roku pēc Intas, tagad Jēkaba pacietība ir galā:

“Neaiztiek viņu, es tūlīt aiziešu pēc vietējā kārtības sarga, tad gan tu redzēsi!”

Arī suns sāk no jauna trakot, raujoties saitē un skaļi rejot.

Ģirta paceltā roka noslīd gar sāniem, atkāpdamies, viņš pret kaut ko aizķeras un pie sevis nola m ājas:

“Mentus nē! Es jau eju, eju! Aķā! Aķā!”

Mā dams ar roku, viņš iztenterē nakts melnumā.

“Ej, tik ej, ķēms tāds! Staigā te apkārt, baidīdams jaunas sievietes” Jēkabs pie sevis nosaka viņam pakal, tad pagriežas pret Intu, viņa sejā joprojām ir saspringts satraukums un prieks par uzvaru.

Inta tagad atslīgs dīvānā, pēkšņi jūtoties neiedomājami nogurusi.

“Paldies! Paldies jums abiem, ka bijiet klāt īstajā mirklī!”

Inta pateicas, glaudot Marlona lielo, brūno galvu.

“Mūsu laikos sēdēt pie vaļējām durvīm nav vis` tik droši, kā tev šķiet, kad visādi apkārt staigā un var ienākt, kā savās mājās. Vai tad tu nezini, kāds Ģirts braģegs? To vien skatās, kur iekortelēties “

Jēkaba balss vēl joprojām nedaudz dreb, kad viņš runā, bet Inta tajā saklausa tās rūpes, kuras viņa pazīst jau no mazas bēr nības. Arī Inta, neapšaubāmi, ir Jēkabam pieķērusies, pazīšanās ar viņu un Hermīni kopš mazotnes, radījusi viņā ne vien paradumu, bet arī zināmu drošības sajūtu.

“Pati jau biju vainīga, atverot viņam durvis, domāju- varbūt tu...”

Inta nu jūtas tāda kā nedaudz vainīga par savu bezatbildīgo rīcību.

“Atnesu atslēgas, tās tev noderēs” Jēkabs maina sarunas tematu “kā klājas Arvīdam, dzirdēju, viņš esot slimnīcā?”

“Paldies, šodien biju pie tēva. Viņš tikai uzlabo veselību”

“Labi, tad sirsnīgi pasveicini no manis un Hermīnas. Kad tu domā doties atpakaļ uz Rīgu?” Jēkabs iejautājas.

“Izbraukšu jau rīt, jāpalīdz saimniecībā Elvīrai”

“Tad mēs ar Hermīnu varētu paņemt tevi līdzī, pie viena ceļa”

“Labprāt, paldies!”

“Sarunāts. Ienākšu pēc tevis no rīta, mēs izbraucam labi agri, tā ka neaizgulies!” Jēkabs pamet ar galvu ”es nu iešu, ir jau vēls, bet tu gan esi labi uzmanīga, aizslēdz durvis uz nakti. Diezin vai viņš šonakt atgriezīsies, bet kas zina...”

“Es būšu uzmanīga, vēlreiz paldies! Sveicini Hermīni!”

Inta aizslēdz durvis un no jauna atsēžas dīvānā, Viņa ir patiešām nogurusi šovakar.

(turpinājums aprīlī)

Kas tu esi?

Silvers

Imalda Vuda

Novele

3.

Bija jau gaiša diena. To mežinieks noprata no gaismas, kura spiedās cauri šķūnīša spraugām, taču šī gaisma un doma, ka pienākusi jauna diena ar pienākumiem un atbildību par izglābto atradeni, nebūt viņu neiepriecināja. Mežinieks pats jutās pārāk slims, lai šajā brīdī uzņemtos rūpes par vēl kādu. Viņu

dedzināja karstums un tai pašā laikā kratīja auksti drebuļi, piecelties viņam nebija spēka.

“Vienalga, lai kas arī notiktu ar to vilku, es nevaru no šejienes tikt projām, es nevaru viņam palīdzēt. Tas tad ir mans, nē- tas ir mūsu kopīgs liktenis” mežinieks nodomāja un iekrita nesamaņas miegā.

Mežinieks attapās pievakarē. Viņam šķita, ka kāds uz viņu skatās. Kāds viņus atradis un atnācis glābt- tā bija pirmā doma, kas viņam ienāca prātā. Bet kam gan būtu ienācis prātā viņus šeit meklēt?

“Ei, vai šeit kāds ir?” viņš mēģināja runāt, taču balss neklausīja un neskanēja.

Uznāca klepus, kas jau kādas dienas viņu nomocīja.

Neviens neatbildēja, nekādas dzīvības pazīmes, bet sajūta, ka viņš tiek novērots, mežinieku nepameta. Tas viņam droši vien tā tikai šķita nelabumā.

“Vai šeit kāds ir?” viņš mēģināja no jauna, taču par atbildi tikai vējš grabinājās gar šķūnīša durvīm. Un tad viņš, varbūt apzinīgi, varbūt kāda instinkta vai nojausmas vadīts, pagrieza galvu uz to pusi, kur gulēja vilks. Tagad viņš sastapās ar divām dzeltenām, ugunīgām acīm, kas uz viņu skatījās. Vispirms mežinieku pārņēma prieks par to, ka vilks joprojām ir dzīvs, tad nāca izbīlis. Ko gan varēja nozīmēt šis vērīgais, uz viņu vērstais skatiens? Ja nu vilku pārņem plēsoņas instinkts un tas metas viņam virsū? Varbūt tas to vien gaida, kā uzklupt slimajam, bezspēcīgajam cilvēkam, jo droši vien ir izsalcis. Mežinieks saprata, ka nedrīkst izdarīt straujas kustības, ne arī kā citādi vilku satraukt vai nokaitināt. Viņam pat nebija ar ko aizstāvēties, ja vilks pēkšņi uzbrūk. Nebija ne cirvis, pat ne koks, ar ko sist. Tad viņš atcerējās, ka tēvs mācījis, lai novērš skatienu, kā zīmi, ka viņš nav bīstams, ja satiek mežā vilku. Mežinieks novērsās, cerībā, ka arī vilks zaudēs interesi par viņu. Pelēcis atkal bija iepriekšējā stāvoklī un nekustīgi gulēja, kā izstiepta grīdsega. Kas bija šis skatiens? Mežinieku joprojām nelika mierā doma. Un ja nu tas bija palīgā sauciens? Spēks nedaudz bija atgriezies, mežinieks piecēlās, lai

apskatītu vilku. Viņš nekādā gadījumā nedrīkstēja izrādīt savu nespēku un bailes zvēram. Mežinieks piesardzīgi tuvojās vilkam, nebūdams pārliecināts, kāds ir tā nodoms. Kad viņš visbeidzot uzdrošinājās noņemt lupatas, ar kurām bija apklāts vilks, un gribēja apskatīt tā ievainojumus, vilks klusi, bet brīdinoši ierūcās. Mežinieks nedaudz atkāpās un nogaidīja. Nekas nenotika. Vilks nepiecēlās, neizdarīja kustības, kuras liecinātu par uzbrukumu, pat nepakustējās.

“Labi, labi, es neko nedarīšu!” mežinieks sāka runāt, sevi mierinot “zinu, ka tev sāp, bet es vēlos tev palīdzēt! Mums tagad kaut kā jāiemācās saprasties. Mēs nevaram vairs tā dzīvot, rīt no rīta es došos mežā, lai nomedītu mums gaļu, tev ir jādabū svaiga gaļa un arī es neesmu ēdis jau divas dienas. Tagad es tomēr apskatīšu tavu sānu, man tajā kas pavisam nepatīk. Viss ir labi, viss ir labi, esi mierīgs un ļauj nu paskatīties!”

Mežinieks aptaustīja vilka sānu, tagad tas bija pamatīgi pietūcis. Pat ja tas arī būtu laužts, viņš neko daudz tur nevarēja darīt. Līdz tuvējai klīnikai bija vairāku stundu gājiens un sniegs gluži neizbrienams, viņš nepazina nevienu, kurš varētu viņam palīdzēt. Tagad mežinieks saprata, kādēļ vilks visu šo laiku guļ nekustīgs.

Mežinieks mācēja rīkoties ar bisi, pazina dzīvnieku pēdas un soļus mežā, bet ievainots vilks tam gadījās pirmoreiz viņa mežinieka darbā. Un jau kuro reizi mežinieks nošķendējās par uzņemto atbildību.

“Labāk būtu viņu todien nošāvis tūlīt, nekā te mocamies tagad abi” mežinieks nodomāja. Tomēr tā domājot, viņam sirdī kaut kas sarāvās- arī šis vilks bija dzīva būtne ar tiesībām uz savu dzīvi un tas būtu necilvēcīgi- nogalināt ievainotu, bezpalīdzīgu dzīvnieku.

Viņš devās pie miera, zinot, ka rīts noteikti nesīs kādu atrisinājumu. Neatlika jau nekas cits, kā cerēt.

Rīts uzausa skaidrs, debesīs sārtojās austošas saules atblāzma.

Mežinieks atvēra būdas durvis un apmierināts paskatījās visapkārt. Sniegs šodien nebija gaidāms, viņu gaidīja gājiens pa mežu, kamēr noskatīs savu medījumu, kurš varētu derēt pusdienās gan viņam, gan vilkam. Ja viņam izdotos nošaut alni, pārtika pietiktu viņiem abiem ilgākam laikam, ja zaķi, arī būtu veiksmīga diena. Viņš tikai nedrīkst atgriezties tukšām rokām, to mežinieks zināja.

“Atgriezīšos, cik drīz vien varēšu un pārnesīšu mums pusdienas!” mežinieks notteica izejot.

Viņš cieši aizvēra šķūnīša un mājas durvis un devās mežā.

Ziemīgās rīta saules stari lauzās cauri cieši saaugušo koku zariem. Mežs nu atkal izskatījās dzīvs un cerībā uz gaidāmo pavasari. Bija jau februāra beigas, cik tad ilgi, kad viss sāks kust un mežs atdzīvosies vasarai. Mežinieks apstājās un ieelpoja spirtu ziemas gaisu. Kā viņš mīlēja šo mežu! Bija aizraujoši vērot, kā ziemu nomaina pavasaris, pavasari- vasara, vasaru- rudens un rudeni, savukārt, atkal ziema. Šī lēnā, vienmērīgā nemainība bija kas stabils un liels, un mežinieks bija daļa no tā visa. Nekā cita viņam nebija un arī nevajadzēja. Toreiz, kad viņš izlēma sākt dzīvi mežā, lai atrastos pēc iespējas tuvāk dabai, viņš šeit uzcēla būdu. Viņš tad vēl bija pavisam jauns un spēkpilns, viņam būtu vajadzējis apprecēties, radīt bērnus, bet tā vietā, Perts izvēlējās “iet savas dzimtas vīriešu pēdās”, kļūstot par mežnieku. Ieguvis labu izglītību Mežniecības skolā, viņš atgriezās mājās un sāka domāt par mežnieka karjeru. Perts dabūja darbu kādā mežniecības firmā un kādus gadus strādāja tur par kokmateriālu mērījumu un noderīguma pakāpes ekspedītoru kādai firmai. Viņš tam veltīja visu spēku un laiku, bet tad kokražotnē izcēlās ugunsgrēks un viņš zaudēja šo darbu. Perts vairs nevēlējās atgriezties pilsētā, viņš uzcēla namiņu šeit- mežā un sāka dzīvot, priecājoties par dabas mieru un harmoniju, viņš sāka aizrauties ar medniecību un zveju.

Izdzirdis soļus, Perts veikli pagrieza bisi uz to pusi, no kurienes nāca soļi, taču... par vēlu- biezoknī nozuda krietns baltais zaķis. Ak, sasodīts! Tās viņam būtu bijušas labas pusdienas. Perts nolēma būt uzmanīgāks un nu jau apzinīgi devās uz

priekšu, sagatavojis bisi šaušanai. Drīz viņam paveicās vēlreiz, jo no meža, turpat netālu iznāca briedis un galvu grozīdams, vēroja apkārtni. Šoreiz viņš noteikti dabūs šo medījumu, mežinieks nolēma. Viņš pavērsa bisi pret ragaini un gatavojās jau izšaut, kad izdzirdēja sev aiz muguras rēcienu. Briedis tai pašā mirklī nozuda mežā, bet tikai dažus soļus no mežinieka, kājās uzslējies, stāvēja milzīgs brūnais lācis. Perts juta kā kājas notirpst un viņš nav spējīgs vairs spert ne soli. Lācis draudīgi tuvojās un mežinieks saprata, ka viņam nav glābiņa. Acīmredzot tas, izgājis pastaigā, bija pamanījis mežinieku ar aizdomīgo, draudīgo priekšmetu un sajuties apdraudēts. Lācis nāca arvien tuvāk, bet mežinieks lēnam atkāpās. Kādā brīdī viņu pārņēma neglābjamas bailes un Perts sāka skriet. Tas, ka viņam uzgriezta mugura, saniknoja lāci vēl vairāk un tas metās pakaļ savam iespējamajam medījumam. Skrienot mežinieks ķērās aiz krūmiem un to zari sitās pretīm, traucējot ceļu, bet viņš neko nejuta. Tagad tā bija spēle uz dzīvību un nāvi. Kādā brīdī mežinieks juta, ka sāk zaudēt kontroli par sevi un attālumu starp viņiem ar lāci. Tad viņš juta kā tas ar lēcieni uzmetas viņam virsū un nogāž no kājām.

(turpinājums aprīļa numurā)